

ע א מ"י פ"י מהל' מלוה
ה א ופ"י הל' א פתג
לאון קצב טושיע י"ד ט"י
קצב טע"א א הב"ה:
ע א מ"י ט"ז ט"ז הל'
ה טתג ט"ז טושיע
ט"ז ט"ז ט"ז:
ע א ג מ"י פ"י ט"ז ט"ז הל'
ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז

במישולם שניא אילין תיפוק ארעא דא בלא כסף. תימה מה
בין זה לנכיתא דע"כ יכול לסקוק דלס לא היה יכול
לסקוק אס כן בלא נכיתא נמי שרי כמשמע לעיל דקאמר באתרא
דמסקלי לא יכול אלא נכיתא משמע אבל באתרא דלא מסלקי
אכילי אפילו בלא נכיתא חיה דומק
לומר דנכיתא אין דרך לנכות אלא
דבר מועט אבל נמשכנתא דסורא
רגלים היו לשום כדי שויו דמשמע
דמשום דכתבי הכי שרי וי"ל דמאתר
שמפרש כן לא מיחוי כהלוואה אלא
כלוקח ממנו פירות של השנים הללו
בזאתן דמים אבל כשאינו כותב לו
ע"ה אלא מנכה כל שנה ושנה בפני
עגמה נראה כאלו מוזיל גזיה פירות
אותה שנה בשכר מותר המלוה דמתן
(לעיל ד' סד): לא יסבור הימנו בפחות
ואפילו אס נאמר שלא יוכל לייקר לו
פירות של שנה אחת דמסתמא אין
באין לעשות תנאי חדש בכל שנה מ"מ
הואיל ולא קצבו סכום כל השנים
לפרש בשטר במישולם שניא אילין
תיפוק מיחוי כהלוואה:

מוסף רש"י

כי משכנתא דסורא
דכתבי בה הכי כו'.
ותקנתא דרזקן הוא כן
משכנתא משום דהמלוה
למחור על שדהו אסור
לאכול הנפירות משום רביע,
אבל נכיתא מותר, ענין
משכנתא דסורא, שנתן
עשרה מנה על שדהו ולסוף
עשר שנים חזר הקרקע
לבעלים במה ונמלא קוביא,
פירות של כל שנה במנה ואין
כאן לז רביע, ואפי"ש שפיון
הפירות כוליה, שרי הוא
קריב לשכר וקריב להספד,
שמקבל פירות של כל שנה
במנה ואפילו בשנת שפיון
שלא יהי שפיון פירות השנה
דלוי (והש"ס ב"ב ל"ה).
בסיסני. גלי שמינו סמיני
(פסחים ס"ב) גלי שנתים לו
תמרים (שבת ס"ג) כליו
של דוקח ברשות מוכר.
כגון פסק ונתן לתוך מנה
של נוקח, או מרד במנה שלו
ושפסן לבלוי של נוקח,
ויצטו של מוכר הוא קנה
דוקח. כאלו נתן לתוך
רשותו של נוקח והש"ס
ב"ב פ"ה).

כגדולים אמר רבא ברבי דרב יוסף משמיה
דרבא "האי משכנתא באתרא דמסקלי לא
יכול אלא בנכיתא וצורכא מדרבנן אפילו
בנכיתא לא יכול אלא במאי ניכול בקיצותא
הניחא למאן דאמר קיצותא שריא אלא למאן
דאמר קיצותא אסירא מאי איכא למימר
דאתמר קיצותא פליגא בה רב אחא ורבינא חד
אמר קיצותא שריא וחד אמר קיצותא אסירא
היכי דמי קיצותא דאמר ליה עד חמש שנין
אכילנא לה בלא נכיתא מכאן ואילך שיימנא
לך כוליהו פירו איכא דאמרו כל בלא
נכיתא אסור אבל היכי דמי קיצותא דאמר ליה
עד חמש שנין אכילנא בנכיתא מכאן ואילך
שיימנא לך כוליהו פירו מאן דאמר בקמייתא
שרי בבתרייתא מאן דאמר בבתרייתא היכי
שרי למיכל שרי "כי" משכנתא דסורא
דכתבי בה הכי במישולם שניא אילין תיפוק
ארעא דא בלא כסף רב פפא ורב הונא ברביה
דרב יהושע אמרו תרווייהו "האי משכנתא
באתרא דמסקלי אין בעל חוב גובה הימנה
ואין הבכור נוטל בה פי שנים ושביעית
משמטתה וּבאתרא דלא מסלקי בעל חוב
גובה הימנו ובכור נוטל בו פי שנים ואין
שביעית משמטתה ואמר מר זוטרא משמיה
דרב פפא "האי משכנתא באתרא דמסקלי
מסקלי פיה ואפילו מתמרי דאבודיא וואי
אגבהנהו בסיסני קננהו ולמאן דאמר "כליו
של לוקח ברשות מוכר קנה לוקח אפילו
דלא אגבהנהו בסיסני קננהו: 'פשיטא
באתרא דמסקלי ואמר לא מסתלקנא הא
קאמר דלא מסתלקנא אלא באתרא דלא
מסקלי ואמר מסתלקנא מאי צריך למקנא
מיניה או לא רב פפא אמר לא צריך למקנא
מיניה רב ששת ברביה דרב אירי אמר צריך
למקנא מיניה והלכתא "צריך למקנא מיניה
[א] אמר איזיל "ואייתי זוזי לא אכיל איזיל ואמרה
ואייתי זוזי רבינא אמר אכיל אמר זוטרא
בריה דרב מרי אמר לא אכיל "והלכתא לא
אכיל **רב כהנא ורב פפא ורב אשי** לא אכיל
בנכיתא רבינא אכיל בנכיתא אמר מר
זוטרא מאי טעמא דמאן דאכיל בנכיתא
מידו דהוה אשדה אחוזה שדה אחוזה לאו
אע"ג דקא אכיל פירו טובא אמר רחמנא
קא

כגדולים. ואע"ג דלכל שיעור זוזי לא מסלקין ליה דקאמר ממחילת
אכילתו אצק רבית הוא ואין כח דיינין להוליו: **באתרא דמסקלי**
לא יכול פירא אלא בנכיתא. שניכא לו מן המוצב דבר קצבו
לשנה דנראה כמוכרו לו ויורד בספק דלפילו תלקה ולא יהו זה
פירות ינכה לו אותה קצבה הלך
כי שקיל מיניה עפי לאו רבית הוא.
ודיוקא באתרא דמסקלי אבל באתרא
דלא מסלקי כל ימי הזמן היו כמכירה
אזלו וצלה נכיתא נמי אכול: **וּזוּרְכָא**
מדרכנן. שצריך לישר דרכיו ולהתקדש
אף במותר לו פן ילמדו ממנו לזלו
באיסורין אפילו בנכיתא נמי לא
יכול: **קיוסא**. לקמן מפרש: **מאן**
דאמר בקמייתא. ללשונא קמא דלומר
באכיל בלא נכיתא פליגי סבר
באתרייתא כולי עלמא שרי: **למאן**
דאמר בבתרייתא. ללשונא בתרא
דלמרינן אפילו כי אכל חמש שנים
קמאי בנכיתא פליגי דחד נכיתא
אמר (ה) היכא שרי: **במשלם שניא כו'**.
דלא מיחוי כהלוואה אלא כלוקח
הימנו פירות השנים האלו במעות
הללו: **אין בעל חוב גובה הימנה**.
אס מת הללוה ונפלה לפני בניו אין
בעל חוב של אציהם גובה הימנה
דאין להם לאציהם בגופה של קרקע
כלום ומטלטלי בעלמא מינה ומטלטלי
דימתי לא משמעדי לבעל חוב.
דבשלמא צעודו קייס גבי אפילו
מגלימא דעל כתפיה שרי לו הלוה
מעותיו ושמעדי והתורה אמרה
יבא שליח ד' ויכנס לביתו ויעול
משכונו דכתיב (דברים מד) והאיש
אשר אמה נזשה צו וגו' ואמרינן
לקמן (דף ק"ג). זה שליח צ"ד אבל
היכא דמיית צהדי יתמי מאי צבידתייה
דמעב הרי לו ממנו. ואי ירמי
קרקעות משמעדי נכסיה מחיים
ומיחידי מדין ערב דנכסיהו דבר
אינש אינון ערבון ציה דכי אחפיה
עליהו סמך אבל מטלטלי אפילו דין
ערב ליכא דלאו עליהו סמך מלוה
הואיל וצידו להצניען ולגאדן: **ואין**
הבכור נוטל פי שנים. למאן דלומר
בצבא בתרא (דף קמ"ד) דאין הבכור
נוטל פי שנים במלוה הא נמי הואיל
ואתרא דמסקלין מלוה בעלמא הוא
דאין השדה לפיו אלא לשעבוד
פירות והוה ליה ראוי ואין הבכור נוטל
בראוי לנא לפניהם לאחר מיתה
לחלוק כנחמוק ציד אצוי דכתיב
(דברים כ"ג) בכל אשר ימצא לו:
ושביעית משמטתה. כשאר מלוה בשטר
משמטין ליהן משועבדין להן ושביעית
משמטין דאין זה מלוה על המשכון

שאין שביעית משמטתו דהתם במשכון של מטלטלין קיימינן וטעמא
משום דבעל חוב קונה משכון שצידו דילפינן (לקמן דף פ"ב).
מולך תהיה נדקתה והוה ליה כגבוי: **בעל חוב גובה ממנו**. דמכר
הוא אללו והיינו טעמא דכולהו: **אפי' מסמרי דאצודיא**. כשגודקי
תמרים שוטחין מחללות תחת הדקלין והתמרים עליהם
ואס צא ויטלם לו מעותיו מסלקו אף מן התמרים התלושין שעל
המחללות: ואי אגבהינהו **כבר בסיסני**. שנתן בתוך סלים כשנטלן
מן המחללות: קנה. אותם בהגבהה קודם שקיבל מעותיו והרי הן
שלו: **ולמ"ד**. בצבא בתרא (ד' פ"ה): **כליו של לוקח קונה לו**.
הוא מחללותיו שהן כליו: **ואמר לא מסתלקנא**. [א] בשעת מתן מעות התנה
על מנת שלא תוכל לסקוני עד כך וכך שנים כו' ועל מנת כן נתן מעותיו וקרקע נקנה בכסף בין לךך מקה בין לךך שכירות בין
בכל הדרכים כפי התנאי: **צריך למיקנא מיניה**. דאי לא קני מיניה דיצורא בעלמא הוא ויכול לומר לא אשנה מן המנהג: **אל' איזיל**
ואייתי זוזי. ושאול לך ומעתה אל תאכל פירות עוד: **לא אכיל**. הואיל והמעות מוכנים לו ולא נתנו לו רשות להיות שומט ואכול.
ובאתרא דמסקלי קאי: **שדה אחוזה**. שאמרה תורה (ויקרא כו) לפדותה מן ההקדש לפי השנים שעד היובל סלע ופונדיון לשנה כפי חשבון
חמשים שקל לבית זרע חומר שעורים לארבעים ותשע שנות היובל: **ואע"ג דאכיל פירי**. הקדש טובא ששין פירות של כל השנה הרבה:
פריק

(א) לקמן ק"י ב"ב ט"ז הל'
(ב) וקדושין ס"ז ב"ב פ"ה:
ע"ז פ"ה: (ג) ודברים ס"ד.
הגהות הב"ה
(א) רש"י ד"ה למאן דלומר
וכי אכר היכי שרי:
גליון הש"ס
נ"ב ב' משכנתא דסורא.
ענין פסחים דף ק"ב ע"ב
מלוה וגוף גדול: תוס'
ד"ה רבינא וכו' ואותה
דרכיה לא היה רוצה.
ענין בלאי רבה א"ת פ"ס
תקנן:
הגהות הגר"א
[א] נ"ב אמר אכיל כו'.
ר"ב הרמב"ם השמיטו וכן
הר"ף: [ב] רש"י ד"ה
ואמר לא מסתלקנא בשעת
ר"י ורמב"ן והש"ס
מפרשים אפילו אחר מתן
מעות. י"י ומ"מ. וכתבו
שמי"ם מפרש כפירש"י:
[ג] תוס' ד"ה והלכתא.
וראה ר"י. ר"ב ובשעת
מתן מעות כמי' רש"י.
רא"ש וטור אבל הרמב"ם
אינו מחלק בכל זה ומשמע
דלפי' בשעת הלואה ועי'
נ"י:

כי משכנתא דסורא
דכתבי בה הכי כו'.
ותקנתא דרזקן הוא כן
משכנתא משום דהמלוה
למחור על שדהו אסור
לאכול הנפירות משום רביע,
אבל נכיתא מותר, ענין
משכנתא דסורא, שנתן
עשרה מנה על שדהו ולסוף
עשר שנים חזר הקרקע
לבעלים במה ונמלא קוביא,
פירות של כל שנה במנה ואין
כאן לז רביע, ואפי"ש שפיון
הפירות כוליה, שרי הוא
קריב לשכר וקריב להספד,
שמקבל פירות של כל שנה
במנה ואפילו בשנת שפיון
שלא יהי שפיון פירות השנה
דלוי (והש"ס ב"ב ל"ה).
בסיסני. גלי שמינו סמיני
(פסחים ס"ב) גלי שנתים לו
תמרים (שבת ס"ג) כליו
של דוקח ברשות מוכר.
כגון פסק ונתן לתוך מנה
של נוקח, או מרד במנה שלו
ושפסן לבלוי של נוקח,
ויצטו של מוכר הוא קנה
דוקח. כאלו נתן לתוך
רשותו של נוקח והש"ס
ב"ב פ"ה).

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

סח.

עין משפט
נר מצוה

(א) לקמן ע"ג: (ב) לקמן
ק"ל: (ג) לעיל ס"ה:
(ד) לעיל א': (ה) בברייתא
ס' אצל כפרים שנתן ל"ג
לעיל ה' א"ל כ"ל הוא ר"מ

הגהות הב"ח
(א) גמ' כמה עידיהם
והדר חכיה שפיר דמי
כדי שלא תנעול דלת כפי
לון ילדו מלכתא היא:
(ב) ד"ע ד"ה דוקי וכו'
מבעלי חיים: (ג) ד"ה
אין מושיבין וכו' שהרי
כשרים עומדין עליו:
(ד) חז"ל ד"ה אכל וכו'
שנותן לו שכרו:

גליון הבר"ם
גמ' ל"גא דבר שבכר
ע"י לקמן דף ע"ג ע"ב
חז"ל ד"ה טעם: חז"ל
אין מושיבין חנוני ע"י
לקמן דף ע"ב ע"ב חז"ל
ד"ה ה"ל:

הגהות הגר"א
(א) חז"ל ד"ה ונתן.
משמע דמתני' כו'. ונתן
וכי' ה"ר"ף ופשוט' וע'
במלתא: (ב) שם כפועל
כ"ל ה"ר"ף כו'. נ"ב ר"ל
שש"ל על ג' המלכה
ראשונה ולא על העסק
כלל וכי' טמ"ג וה"ה
ועומ' דבכירות כ"ע כ'
ד"ה כפועל ט"ל א"ל ה"ל
שומעין כו' אכל הטור
מפרש היפך שנתן לו על
העסק ולא על המלכה
ראשונה ועומ' שם ור"ח
פ"י שם כמות כו' וכו' פ"י
הרשב"א וכי' במלכות
שן הוא פ"י ה"ר"ף אכל
טמ"ג כ"כ חז"ל מפרש
כ"כ ר"י ומפרש דבר
ר"ח טמ"ג חז"ל א"ל
לר"י ונע"מ רב"י בח"מ
פ"י ר"ה ס"ק ג' ו':
(ג) שם ל"ג נראה ט"ל.
נ"ב אכל בברייתא פ"י
היה דלון מליאות כמו
כ"ל אכל כ"ל חז"ל כ"ל
וכי' כפ"י ע"י טמ"ג
שם וכו' הטור בח"מ פ"י
רס"ה והר"ב אכל הרמב"ם
וע"י כ"כ שם כ"כ חז"ל
(ד) שם ל"ג נראה ט"ל.
נ"ב אכל בברייתא פ"י
היה דלון מליאות כמו
כ"ל אכל כ"ל חז"ל כ"ל
וכי' כפ"י ע"י טמ"ג
שם וכו' הטור בח"מ פ"י
רס"ה והר"ב אכל הרמב"ם
וע"י כ"כ שם כ"כ חז"ל
(ה) שם ל"ג נראה ט"ל.
נ"ב אכל בברייתא פ"י
היה דלון מליאות כמו
כ"ל אכל כ"ל חז"ל כ"ל
וכי' כפ"י ע"י טמ"ג
שם וכו' הטור בח"מ פ"י
רס"ה והר"ב אכל הרמב"ם
וע"י כ"כ שם כ"כ חז"ל

פריק להו כארבעה זוזי. דהיינו סלע: הכא נמי לא שגא. דהא
חזינן דהיכא דיורד לספק ונותן מעות סלע לשנה ספק יהיו זה
פירות ספק לא יהיו זה פירות הו' זכרין מעיקרא ומיפרק בהכי:
הסס לאו הלוואה. כפדיון תליא מילתא ורחמנא אוקמיא אחאי פדיון
ואמר דהכי נפרוק: **דלא מני מסלק**
ליה. כל שנתו ואפילו באחרת
דמסקלי: **דשכונה גביה.** אין שכן
קרוב ממנו ואם גל הלוה למכרה
אין כבעל מניה שכן טוב לקנותה
כה: **ערשא דרז פשא.** דאמר לעיל
(דף סה). שכרתי לא פסיד כו' לית
לכתא כותמיה כדאמרן מאי חזית
דלוגלי. חזר דידן זיל חזר דידהו:
מחונאי. בני מחונאי: **דוקפי רווחא**
אקרנא. שקונים פרמטיא (ג) בעלי
חיים ונותנין לתגרים למחצית שכן
ושמן כך וכן שכן יהיה זהן חוקיפין
מחצית שכן כעס הקרן וכותנין בשטר
פלוגי חייב לפלוני כך וכן לזמן
פלוני: **וכי אהו לקמיא.** ואמרי ליה
לא הוה רווחא מהימן להו: **טינה**
היכא דאופיט לדידיה. אם יהא אבין
קיים לזמן הפרעון שהוא חסיד
ומאמינס ומה אם ימות היורשין יגזו
הכל: **חפירי.** המקבל שדה מחזירו
בעשרה כורין לשנה בין תעשה הרבה
בין תעשה מעט: **חפירי נרשאי.**
שהיו בעלי חיים מלוים מעות
לעניים על שדומיהן וחזירים ומוכרים
אותם להם בכן וכן כורין לשנה:
אימת קנייה. מלוה להך שדה
דלקנייה נהליה לבעלים בתורת
חכירות נמצא נוטל רבית קלוזה
שהי אין טורח זה ואף אם תלקה
לא יפסיד ממכירתו כלום: **שהינא**
כמה עידיני. ביד המלוה ועשה הוא
אכל צרכייהו והדר חכיה מיניה:
שפיר דמי. כדי שלא תנעול דלת
דכיון דשהייה גביה ואלל תלת שנין
מה לי עזב זה איהו ומה לי חכרייה:
ולאו מילתא היא. דאפילו שהיה נמי
אסור דרביה גמורה היא שאין כאן
ספק כעושה ואוכל שפעמים שמוציא
ואינו נוטל: **מתני' אין מושיבין**

חנוני למחציה שכן. לא יאמר בעל הדין לחנוני הרי פירות נמכרים
בשוק ארבע סאים נסלע ואתה מוכרן בחנות פרוטה פרוטה
ומשתכר סאה הילך פירות ושך ומכור חמדי והריוח תחלוך. ועומת
דמילתא משדו דאמרין לקמן (דף קד): הך עסקא פלגא מלוה
פלגא פקדון אהו המקבל ממושיבין למחצית שכן מקבל עליו אחריות
חזי הקרן באונסין וזולא הלך היא פלגא כיון דמחייב באונסין
מלוה הוא אכלו שהרי שומא היא אכלו במעות כשער השוק
ודינו ליתול חזי שכן נמצא מתעסק בחזיו של בעל הדין שהוא פקדון
אכלו בשכן המתנה מעות המלוה לפיכך אסור: **אלא אם כן נותן לו**
שכן עמלו. בחזיו: **אין מושיבין תרנגולין למחציה.** לשום זכרים בדמים
לבעל התרנגולת והלוייה עליהם לגדל הפרוחים למחצית שכן מה
שהיו הפרוחים שוין יותר על דמי הביצים הדואיל זה מקבל עליו
אחריות חזי דמי הביצים אם יתקלקלו או אם ימותו הוה ליה פלגא
מלוה שהרי (ג) נישומין עליו בדמים מעכשו דמיהן עליו במלוה ונמצא זה
מגדל את חזיו השי בשכר המתנה מעותיו: ומוזנו. מוזן שהוא מוציא
באפרוחים: **ואין שמין עגלים וסייחיים למחציה.** עכשו הן שוין כך וכך
קבל עליו לגדל שתיים למחצית שכן ולמחצית הפסד על ימותו:
אכל מקבלים עגלים וסייחיים. קטנים בלל שומא שאם ימותו לא
ישלם כלום ואם יחיו יחלקו ביניהם: לכשיהיו משולשים. לכשיעמדו על
שליש גדילתן שליש שור ושלש סוס או יחלקו: וחמור. מגדלה עד שמהא
טוענת משאוי. כך היה מנהגם לגדלם קודם חלוקה: **גמ' היג טנא**
כפועל בטל. ובמתניתין לא גרסינן בטל: **כפועל בטל.** משמע כמה
חדם רוצה ליתול ולישב בטל: **מאי כפועל בטל.** הלא אין יושב ובטל שהרי

ונותן לו שברו בפועל בש"ה. אי גרס תנא כפועל בטל א"כ לא
גרסי' במתני' בטל פירש בקונטרס כפועל בטל מאותה
מלאכה דבטל מניה היינו שאם היה עושה תחלה מלאכה כבידה
ומרויה הרבה וחתם היא קלה ואומדים כמה ייח משכרו לעשות
מלאכה זו שהו יותר ממה שנותנין
לעשות כי אין אדם מניח מריח גדול
אלא מעט א"ע"פ שגא לו בטורח
יותר ולפירושו אחיא מתניתין כ"י
שמעון דאמר נותן לו שכרו משלם
ולא כ"י מארי וקשה לפירושו דקאמר
בגמ' אכל קיפא דנפיש טרחה אימא
לא סגי ליה כפועל בטל והשתא
והלל לפי מה שהיא כבידה נוטל יותר
אחיא ס"ד דלא מסגי כפועל בטל
ועוד דקמי' בתוספתא (פ"ד) המושיב
את חזירו בחנות למחצית שכן נותן
לו שכרו כפועל בטל דברי ר"מ
(א) משמע דמתני' אחיא כ"י מארי
ולכן נראה לתרש כפועל בטל (ב)
היינו כיושב ונטל לגמרי והשתא א"ש
לריכותא דגמרא ומתניתין אחיא כ"י
מארי והא דקאמר בגמ' רבי מארי
בין מרינה בין מועט היינו כלומר
בין היה עוסק במלאכה מרובה בין
היה עוסק במלאכה מועטת לעולם
נותן לו כפועל בטל ר"ש אומר נתן
לו שכרו משלם שאומדים כמה היה
רוצה ליתול ולבטל ממלאכה כבידה
שהיה עוסק ועסקו במלאכה קלה
כו דהיינו טפי מר' מארי והא דקמי'
בתוספתא כפיפא חזר מלימיה דרבי
מארי ור' שמעון אומר נותן לו שכרו
משלם אכל אינו דומה עושה מלאכה
ליושב בטל יושב בחמה ליושב בטל
לא בטל לגמרי אלא מאותה מלאכה
החמורה ומיהו לעיל כסוף אלו
מליאות (דף לא: ושם גבי השבת
אבידה דקמי' נוטל שכרו כפועל בטל
נראה כפי' הקונטרס מדפריך התם
הא לאו בטל הוא) משמע דפריך
משום דמשמע ליה ברייתא דקמי'
כפועל בטל שנותנים לו כמו שיראה
פועל לישב וליבטל לגמרי (א) לכך נראה
לפרש התם הך דמשני אביי כפועל

בטל מאותה מלאכה דבטל מניה כפי' בקונטרס וא"ת אם כן הוא
נוטל שכרו על השבת אבידה ובהכונן (ב"ק דף נ"ו:) אמרין דטעם
דשומר אבידה הו' כשומר חנם משום דמאי הנאה קא מטי ליה וע"כ
לא קאמרי רבנן טעינה בשכר אלא משום דא"כ לכתוב רחמנא
טעינה ולא צעי פריקה ו"ל דאין לחוש אם נוטל שכר כיון שעסק
במלאכה אחרת ומפסיד דהא אם היה שם בית דין היה ממנה ליתול
כל מה שמפסיד ועכשו דליכא ב"ד למה לא יטול כל טרחו ובפרק עד
כמה (בכורות דף טו: ושם ד"ה כפועל) נמי דקמי' נוטל שכר לרון כפועל
בטל התם נמי "ל כפי' כיון שמתבטל ממלאכתו יכול ליתול שכר:
אלא אם כן נותן לו שבר עמלו ומוזנו. הכא לא שייך למימני
כפועל בטל דאין מתבטל להאפילה והשקוטה אלא רגע
אחד ביום אכל חנוני כל עסקו בכן דמיא בתוספתא (פ"ד)
המושיב חנוני בחנות אם היה אומן לא יעסקו באומנתו:
אבל פקבדים עגלין וסייחין. מימה מאי קמ"ל פשיטא כיון
דאין מקבל עליו אחריות ואי משום דבעי למימני ומגדלין
אותן עד שיהיו משולשין זה היה יכול להשמיענו ברישא לאחר
(ו) שנתן שכרו ויש לומר דקמשמע לן דבסתמא אין מקבל עליו שום
אחריות ולא הו' עסקא כיון דבסתמא כשקבל עגלים לא שמו
אותם אלא לאחר שגדלו וצאין לחלוק השבח או שמין אותם כמה
השציתו ולהכי תנא ברישא שמין ובסיפא מקבלין וכששמין בשעת
קבלה כסתם מקבל עליו חזי האחריות כמו בשאר עסקא:
איכא
טורח להוליד ולהביא פירות לחנות ולמכור ולקבל מעות ולמדוד הפירות:
אמר

תורה אור השלם
ו' י' רעה ראיהי תחת
השמש בשנגה שיצא
מלפני השלטי:
קבלת י ה

מוסף רש"י
עד שיהיו משולשין.
שיעשו שלש שומיהם
וגמרה גדילתם. דהיי שכימי
ומעלי למכל (פנדרין סה:
ע"ט).

